

Geachte heer van der Geest,

Op 11 november 2015 is de GGD Hollands Midden gevraagd naar de mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden van een ondergrondse hoogspanningslijn. Het kabeltracé ten behoeve van het windmolenpark Luchterduinen is op een aantal punten niet volgens plan aangelegd, er is op een aantal punten afgeweken van het originele traject. U vraagt ons advies met betrekking tot het rapport "Magneetveldberekeningen Windpark Luchterduinen Land tracé"(ENSOL-RPT-2015-067), waarin een aantal nieuwe berekeningen zijn gemaakt ten aanzien van de magnetische veldsterkten op de plaatsen waar het kabeltracé gewijzigd is.

Hieronder volgt eerst enige algemene informatie over hoogspanningslijnen en gezondheid en daarna wat dit betekent voor de wijzigingen in het kabeltracé in de gemeenten Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen.

Hoogspanningslijnen en gezondheid

Internationaal is veel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van het wonen nabij hoogspanningslijnen op de gezondheid. Mogelijke gezondheidsrisico's van hoogspanningslijnen kunnen worden onderscheiden in korte- en langetermijneffecten.

Kortetermijneffecten

Kortetermijneffecten kunnen ontstaan doordat magnetische velden elektrische stromen in het lichaam opwekken. Als deze velden sterker zijn dan een bepaalde waarde, kunnen bijvoorbeeld spiertrillingen of hartritmestoornissen optreden of kunnen lichtflitsen worden waargenomen. De Europese Unie heeft een referentieniveau aanbevolen van 100 microtesla; als dit niet wordt overschreden, kan worden aangenomen dat dergelijke kortetermijneffecten niet optreden. In Nederland wordt dit referentieniveau op maaiveldhoogte nergens overschreden. Derhalve is er geen risico op deze korte termijn gezondheidseffecten in de normale woon-, en werkomgeving.

Langetermijneffecten

Internationaal onderzoek wijst erop dat kinderen die langdurig in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen meer kans hebben om leukemie te krijgen. Deze verhoogde kans op leukemie is gevonden bij een magnetische veldsterkte tussen de 0,2 en 0,5 microtesla. Er is een statistisch verband gevonden maar geen oorzakelijk verband, wat wil zeggen dat het niet zeker is dat de blootstelling aan de magnetische velden van de hoogspanningslijnen de oorzaak is van de leukemie.

Een mogelijk ander effect van langdurig wonen in de buurt van hoogspanningslijnen is het overlijden aan de ziekte van Alzheimer. In een Zwitsers onderzoek zijn hiervoor aanwijzingen gevonden. Aan deze ene studie kunnen echter nog geen conclusies verbonden worden. Verder onderzoek moet uitwijzen of die relatie er ook daadwerkelijk is en of de hoogspanningslijnen de oorzaak zijn.

Er zijn tot nu toe geen aanwijzingen gevonden voor andere ziekten of aandoeningen als gevolg van wonen nabij hoogspanningslijnen.

De gezondheidseffecten van hoogspanningslijnen die tot nu toe bekend zijn, zijn op basis van onderzoek dat is uitgevoerd bij bovengrondse hoogspanningslijnen. Voor zover bekend zijn er geen onderzoeken gedaan naar de gezondheidsrisico's van verkabelde (ondergrondse) hoogspanningslijnen. Ervan uitgaande dat de magnetische veldsterkte de oorzaak van de verhoogde kans op leukemie bij kinderen is, wordt door de GGD uit voorzorg de 0,4 microtesla (jaargemiddelde) zone ook aangehouden bij ondergrondse hoogspanningslijnen. Dit betekent dat moet worden voorkomen dat er gevoelige bestemmingen binnen de 0,4 microtesla zone komen te staan. Gevoelige bestemmingen betekent plaatsen waar kinderen langdurig in de buurt van hoogspanningslijnen verblijven, zoals woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen.

Volgens het rapport "Magneetveldberekeningen Windpark Luchterduinen Landtrace"(ENSOL-RPT-2015-067) bevinden zich nergens gevoelige bestemmingen binnen de 0,4 microtesla zone van de hoogspanningslijn.

Conclusie

In het rapport "Magneetveldberekeningen Windpark Luchterduinen Landtrace"(ENSOL-RPT-2015-067) staat dat, ook na wijziging van enkele trajecten in het kabeltracé, er geen gevoelige bestemmingen, zoals woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen, binnen de 0,4 microtesla zone staan. Hiervan uitgaande zijn er dus, voor zover nu bekend, geen gezondheidsrisico's voor omwonenden te verwachten.

Ik hoop hiermee uw vraag voldoende te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,

Marjolein de Gruijter

*Arts Maatschappij en Gezondheid, team Milieu, Hygiëne en Gezondheid
Sector Algemene Gezondheidszorg
GGD Hollands Midden*

C.c. Dhr. van Leeuwen, gemeente Noordwijk

